

Enligt sändlista

INRÄTTANDE AV SUNDÄNGENS NATURRESERVAT I VÄSTERÅS
KOMMUN

UPPGIFTER OM NATURRESERVATET

Reservatets benämning: Sundängens naturreservat
Objektnummer: 19-02-056
Kommun: Västerås
Lägesbeskrivning: ca 20 km ostsydost om Västerås invid
Kungsårafjärden av Mälaren. Gröna
kartan 11 H SV. Gula kartan 11 G:09.
Gränser: se karta, bilaga A
Fastigheter: se bilaga B
Markägare: se bilaga B
Area: ca 221 ha
därav landarea: 140 ha => 81 ha katten

BESKRIVNING AV OMRÅDET

Området är småkuperat med kullar som i de högsta partierna når drygt 20 m.ö.h. Öppna hållmarker finns här och var.

Berggrunden består uteslutande av gnejser. Höjderna är till största delen täckta av sandig-moig morän med inslag av smärre områden med isälvsavlagringar, dock ej i ryggform. Åkermarken utgörs av postglaciala finleror. I de låglänta södra delarna dominerar glacialleror. Här finns också ett fåtal ändmoräner.

I området finns flera intressanta vegetationstyper som hyser en rik och väldifferentierad flora. I områdets södra del finns en f.d. löväng med omväxlande starkt blockiga höjdparter och nästan helt blockfria svagt kuperade slätter eller dalgångar. Den är rik på olika ädellövträd och bärande buskar, bl.a. rikligt med hassel och hagtorn. I området växer dessutom t.ex. nästrot. Höjdsträckningen i väster hyser en väl varierad blandskog med ädla lövträd blandat med bl.a. björk, asp och gran. Det stora skogspartiet i områdets nordöstra del utgörs av granskog med relativt stort inslag av asp och björk.

SUNDABES.DOC

Fågelfaunan är rik med bl.a. de hänsynskrävande arterna spillkråka, mindre hackspett, nötkråka och stenkäck.

Av fornlämningar finns två rösen, två runda stensättningar och en 160 m lång stensträng. Dessutom har en stenya hittats. Den sammantagna fornlämningsbilden visar på ett landskap som har utnyttjats av människan under yngre bronsålder till äldre järnålder.

Gården Kilinstorp drivs som arrendejordbruk med inriktning på mjölkproduktion.

Området är relativt lättillgängligt genom allmänna vägar. Reservatet kan nås med allmänna kommunikationer (buss). Dessutom finns parkeringsplats vid Sundängens camping. En markerad vandringsled finns.

ÄRENDETS BEREDNING

Sundängens naturpark bildades av länsstyrelsen med stöd av 1952 års naturskyddslag genom beslut den 15 maj 1959. Genom övergångsbestämmelser i 1964 års naturvårdslag blev området därefter naturreservat.

I beslutet från 1959 saknades föreskrifter för markägare och andra nyttjanderättshavare. För allmänheten fanns dock en rad föreskrifter som bl.a. reglerade blomplockning, camping och nedskräpning.

Objektets natur- och kulturvärden har uppmärksammats i olika planeringssammanhang, bl.a. har området utpekats som riksintresse för naturvärden och friluftslivet enligt 2 kap. 6 § lagen (1987:12) om hushållning med naturresurser m.m. Objektet omfattas även av bestämmelserna i 3 kap. 1-2 §§ samma lag (del av området Mälaren med öar och strandområden).

Ett principförslag för inrättande av nytt naturreservat, där även Ängsö och Vedbyområdet skulle ingå, remissbehandlades under 1986.

Ett förslag till beslut samt förslag till skötselplan remissbehandlades under 1989. Inkomna yttranden föranledde en omarbetning av förslaget och en ny remiss under 1992.

Samråd har ägt rum med statens naturvårdsverk enligt 28 § naturvårdsförordningen (NVF) och med Västerås stad enligt 43 § naturvårdslagen. Skogsvårdsstyrelsen har enligt 28 § NVF givits tillfälle att lämna synpunkter men har ej yttrat sig över 1992 års förslag till beslut.

Ägarna och innehavarna av särskild rätt till marken har enligt 11 § NVF förelagts att inom en tid av tre månader framställa eventuell erinran mot inrättande av ifrågavarande naturreservat. Någon erinran har inte kommit in.

Inga ersättningsanspråk har framförts till länsstyrelsen.

Ett flertal instanser har lämnat synpunkter på förslag till beslut. Synpunkterna har beaktats i den slutliga handläggningen av ärendet.

GRUND FÖR BESLUTET

Området har ett rikt och i flera avseenden märkligt växt- och djurliv. Tillsammans med angränsande vattenområden erbjuder området goda möjligheter till friluftsliv och naturupplevelser.

Området bör således särskilt skyddas och vårdas p.g.a. sin betydelse för kännedom om landets natur samt för sin betydelse för allmänhetens friluftsliv.

LÄNSSTYRELSENS BESLUT ENLIGT 7 § NATURVÅRDSLAGEN

Med stöd av 7 § naturvårdslagen (1964:822, omtryckt 1991:641) förklarar länsstyrelsen det område som utmärkts på bifogad karta, bilaga A, som naturreservat.

För att trygga ändamålet med naturreservatet förordnar länsstyrelsen med stöd av 8-10 §§ naturvårdslagen samt 9 och 10 §§ naturvårdsförordningen (1976:484, omtryckt 1987:939) att nedan angivna föreskrifter samt vård- och förvaltningsbestämmelser skall gälla beträffande naturreservatet.

ÄNDAMÅLET MED RESERVATET

Huvudsyftet med naturreservatet är att bevara områdets natur- och kulturmiljöer med dess natur- och rekreationsvärden.

Åtgärder skall kunna vidtas för att bevara och främja den rika florin och faunan och det levande kulturlandskapet.

Områdets nyttjande för forskning och undervisning skall främjas.

Jordbruket och friluftslivet skall främjas på för verksamheterna lämpliga områden under förutsättning att reservatets huvudsyfte inte äventyras.

RESERVATFÖRESKRIFTER

- A. Föreskrifter enligt 8 § naturvårdslagen om inskränkningar i rätten att förfoga över fastigheter inom reservatet

Utöver vad som eljest gäller är det förbjudet att

- 1 uppföra master
- 2 anordna upplag annat än på plats som anvisas av naturvårdsförvaltaren
- 3 bedriva täkt av berg, sten, grus, sand, lera, jord eller torv
- 4 nydika. Underhåll av befintliga diken får dock ske i enlighet med riktlinjer i fastställd skötselplan. Täckdikning av befintlig åkermark får också ske.
- 5 utföra invallning
- 6 avverka skog, gallra, röja eller utföra skogskultur annat än i enlighet med fastställd skötselplan
- 7 använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel utanför åker, kultiverad betesmark, trädgårdsmark eller avstyckad tomtmark
- 8 odla upp skogsmark och naturlig betesmark. Åkermark, nedlagd efter 1960, får dock återupptas.

Vidare är det förbjudet att utan länsstyrelsens tillstånd

- 9 anlägga campingplats, uppställningsplats för husvagnar eller båtar, brygga eller lägerplats
- 10 uppföra helt ny byggnad eller annan anläggning eller ändra befintlig sådan för att tillgodose ett annat ändamål än det vartill dessa tidigare varit använda.
- 11 anlägga ny väg, ta bort väg, bredda eller rätta befintlig väg samt anlägga parkeringsplats, led, bro eller spång
- 12 plantera in för området främmande djur- eller växtart, med undantag för växtarter på trädgårdsmark och åkermark
- 13 anlägga luft- eller markledning
- 14 anbringa tavla, plakat, affisch, skylt, inskrift eller därmed jämförlig anordning. Informations-, fridlysningstavlor samt väg- och sjömärken undantagna.

- 15 borra, spränga, gräva, schakta, muddra, utfylla eller tippa. Skötsel av åker och tomtmark samt vägar får dock ske i enlighet med riktlinjer i fastställd skötselplan
- 16 lägga igen öppna diken
- 17 uppföra anordning för fiskodling
- 18 uppföra stängsel eller andra hägnader. Föreskriften skall inte omfatta trädgårdsmark eller stängsel och andra hägnader enligt fastställd skötselplan.
- 19 tillföra växtnäringsämne (naturlig gödsel, handelsgödsel, röttslam) eller jordförbättringsmedel annat än på åker och kulturbetesmark eller trädgårdsmark
- 20 bedriva vasslätter
- 21 bortta eller ändra befintlig byggnad för att tillgodose ett väsentligt annat ändamål än det, vartill den tidigare varit använd
- 22 ändra färgsättningen på befintlig byggnad eller på annat sätt väsentligt förändra dess yttre utseende
- 23 ta ny mark i anspråk för bete
- 24 upplåta mark för militära övningar

Föreskrifterna ovan utgör inte hinder för de åtgärder som behövs för att tillgodose ändamålet med reservatet och som anges i fastställd skötselplan.

B. Föreskrifter enligt 9 § naturvårdslagen om skyldighet att tåla visst intrång

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken förpliktas tåla att följande anordningar utförs och åtgärder vidtas för att tillgodose ändamålet med reservatet.

- 1 utmärkning av reservatet
- 2 utplacering av informationstavlor
- 3 öppethållande av åkermark och kultiverad betesmark om detta inte kan ordnas genom markägares eller brukares försorg
- 4 hävd av i fastställd skötselplan prioriterade naturliga fodermarker (ängs- och hagmarker)

- 5 uppförande och underhåll av anordningar för allmänhetens friluftsliv i enlighet med fastställd skötselplan
- C. Föreskrifter enligt 10 § naturvårdslagen om vad allmänheten har att iaktta inom reservatet

Utöver vad som eljest gäller är det förbjudet att

- 1 framföra motordrivet fordon annat än på upplåttna vägar
- 2 ställa upp husvagn eller husbil
- 3 tälta
- 4 förtöja eller lägga upp båt inom samma område mer än två dygn i följd
- 5 rida på markerade stigar enligt fastställd skötselplan och som ställts i ordning för fotvandring
- 6 göra upp eld
- 7 att åstadkomma störande ljud, t.ex. med radio, grammofon, bandspelare, modellflygplan eller dylikt
- 8 skada eller förstöra berghällar (t.ex. genom eldning, bergborrning, målning, inhuggning av inskription o. dyl.)
- 9 bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar och skada vegetationen i övrigt, t.ex. genom att gräva upp växter
- 10 plocka växter med undantag av matsvamp och bär
- 11 insamla evertebrater (ryggradslösa djur)
- 12 insamla eller avsiktligt döda eller skada grod- och kräldjur. Huggormar på tomtmark får dock flyttas bort.
- 13 avsiktligt störa djurlivet, exempelvis genom klättring i boträd eller genom fotografering på nära håll av boplatser
- 14 landa och starta med luftfarkost
- 15 medföra hund eller annat husdjur som inte är kopplat

Länsstyrelsen kan för vetenskaplig forskning och undervisning meddela undantag från ovannämnda förbud.

- D. Bestämmelser enligt 9 § naturvårdsförordningen om vård och förvaltning
- 1 Länsstyrelsen fastställer de föreskrifter om naturvårdsförvaltningen m.m. som framgår av skötselplanen, bilaga C. Inom ramen för denna kan länsstyrelsen fortlöpande meddela direktiv för förvaltningen. Den ekonomiska utredningen i planen omfattas inte av fastställelsen.
 - 2 Reservatet skall utmärkas enligt svensk standard (SIS 03 15 22) och enligt naturvårdsverkets anvisningar.
 - 3 Naturvårdsförvaltare skall vara Västerås stad.

UPPHÄVANDE AV TIDIGARE BESLUT

Länsstyrelsen förordnar med stöd av 12 § naturvårdslagen att, då detta beslut vunnit laga kraft, av länsstyrelsen den 15 maj 1959 fattat beslut om fridlysning av Sundängen skall upphöra att gälla.

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, miljö- och naturresursdepartementet, enligt bilaga D.

Beslut i detta ärende har fattats av styrelsen.

I beslutet deltog landshövding Jan Rydh jämte ledamöterna Kerstin Dellham, Sten Eriksson, Claes Folin, Sven Höök, Sune Israelsson, Kai Jensen, Jörgen Johansson, Birgitta Lindh, Göran Magnusson, Elizabeth Salomonsson, Mariana Wallin.

I den slutliga handläggningen deltog även byrådirektör Thomas Pettersson, föredragande, samt

länsråd Gösta Larsson,

förste länsassessor Jan Pesula,

miljövårdsdirektör Björn Hägg,

länsantikvarie Lennart Edlund och

länsarkitekt Bengt Wignell.

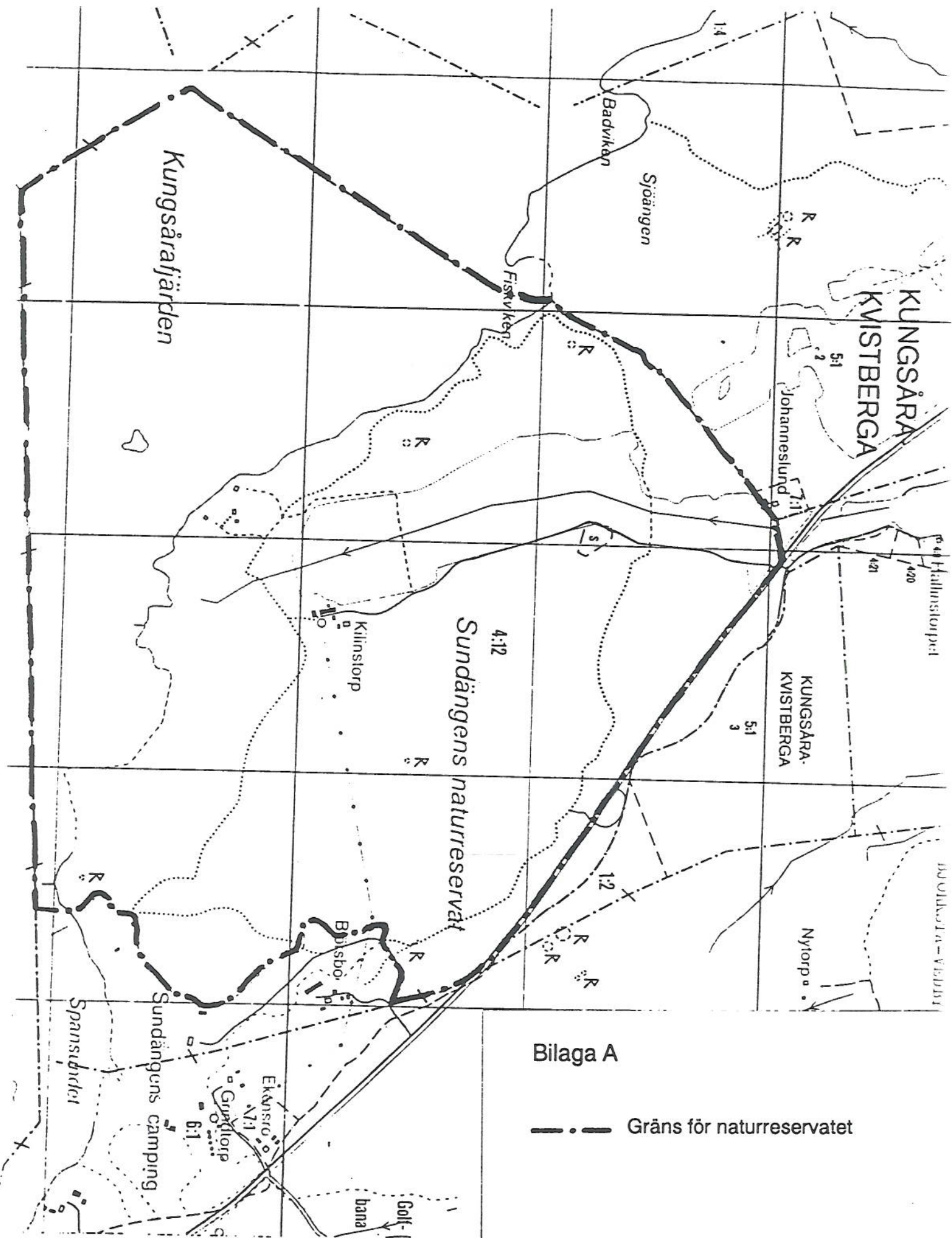
Jan Rydh

Thomas Pettersson

Bilagor

- A Karta utvisande naturreservatets gränser
- B Fastighets- och sakägarutredning
- C Skötselplan för naturreservatet med 4 kartbilagor
- D Hur man överklagar

Bilaga A

— · — Gräns för naturreservatet

Tillhör länsstyrelsens beslut 1993-06-16,
 dnr 231-3033-92